

॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ जीवमानेइत्येकस्मिन्कुलेद्वौ राजसूयौ न भवत इति वा तस्मिन् जित इति वा भावः ॥ १३ ॥ सच शत्रुर्न तत्प्रतिबन्दी अस्माकं काचिदस्ति द्यूतेन च जि
तोस्येवेत्याशंक्याह दीर्घायुरिति पितर्यकृतराजसूये जीवतिसति स्वयंतं न कुर्यादित्यर्थः अंधस्य पितुरनधिकारात्तत्त्वयद्यप्यधिकारप्रतिबंधकं न भवति किंतु युधिष्ठिरजया सामर्थ्यमेव तथापि तत्कीर्तयितुमश
वैशंपायन उवाच एवमुक्तस्तुकर्णेन कर्णं राजा ब्रवीत्पुनः ॥ न किंचिदुर्लभं तस्य यस्य त्वं पुरुषर्षभ ॥ ४ ॥ सहायश्चानुरक्तश्च मर्दर्थं च समुद्यतः ॥ अभिप्राय
स्तु मेकश्चित्तं वै शृणु यथा तथं ॥ ५ ॥ राजसूयं पांडवस्य दृष्ट्वा क्रतुवरं महत् ॥ मम स्पृहा समुत्पन्ना तां संपादय सूतज ॥ ६ ॥ एवमुक्तस्ततः कर्णो राजानमिदमब्रवी
त् ॥ तवाद्यपृथिवीपालावश्याः सर्वे नृपोत्तम ॥ ७ ॥ आहूयं तां द्विजवराः संभाराश्च यथाविधि ॥ संभ्रियं तां कुरुश्रेष्ठ यज्ञोपकरणानि च ॥ ८ ॥ ऋत्विजश्च समाहू
ता यथोक्ता वेदपारगाः ॥ क्रियां कुर्वंतु ते राजन्यथाशास्त्रमरिंदम ॥ ९ ॥ बद्धन्नपानसंयुक्तः सुसमृद्धगुणान्वितः ॥ प्रवर्ततां महायज्ञस्तवापि भरतर्षभ ॥ १० ॥ एव
मुक्तस्तुकर्णेन धार्तराष्ट्रो विशांपते ॥ पुरोहितं समानाय्य वचनं चेदमब्रवीत् ॥ ११ ॥ राजसूयं क्रतुश्रेष्ठं समाप्तवरदक्षिणं ॥ आहरत्वं मम कृते यथान्यायं यथाक्रमं
॥ १२ ॥ स एवमुक्तो नृपतिमुवाच द्विजसत्तमः ॥ न स शक्यः क्रतुश्रेष्ठो जीवमाने युधिष्ठिरे ॥ १३ ॥ आहर्तुं कौरवश्रेष्ठकुले तव नृपोत्तम ॥ दीर्घायुर्जीवति च ते धृतरा
ष्ट्रः पितानृप ॥ १४ ॥ अतश्चापि विरुद्धस्ते क्रतुरेष नृपोत्तम ॥ अस्तित्वन्यन्महत्सन्नं राजसूयसमं प्रभो ॥ १५ ॥ तेन त्वं यजराजेंद्र शृणु चेदं वचो मम ॥ यद्मे पृथिवीपा
लाः करदास्तव पार्थिव ॥ १६ ॥ ते करान्संप्रयच्छंतु सुवर्णं च कृताकृतं ॥ तेन ते क्रियतामद्यलांगलं नृपसत्तम ॥ १७ ॥ यज्ञवाटस्य ते भूमिः कृष्यतां तेन भारत ॥ तत्र
यज्ञो नृपश्रेष्ठ प्रभूतान्नः सुसंस्कृतः ॥ १८ ॥ प्रवर्ततां यथान्यायं सर्वतोऽप्यनिवारितः ॥ एष ते वैष्णवो नाम यज्ञः सत्पुरुषोचितः ॥ १९ ॥ एतेन नेष्टवान्कश्चिद्विष्णुं
पुरातनं ॥ राजसूयं क्रतुश्रेष्ठं स्पर्धत्येष महाक्रतुः ॥ २० ॥ अस्माकं रोचते चैव श्रेयश्च तव भारत ॥ निर्विघ्नश्च भवत्येष सफला स्यात्स्पृहा तव ॥ २१ ॥ एवमुक्तस्तु तै
र्विप्रैर्धार्तराष्ट्रो महीपतिः ॥ कर्णं च सौबलं चैव भ्रातृंश्चैव वेदमब्रवीत् ॥ २२ ॥ रोचते मेव चः कृत्स्नं ब्राह्मणानां न संशयः ॥ रोचते यदि युष्माकं तस्मात्प्रब्रूतमाचि
रं ॥ २३ ॥ एवमुक्तास्तु ते सर्वे तथेत्यूचुर्नराधिपं ॥ संदिदेश ततो राजा व्यापारस्थान्यथाक्रमं ॥ २४ ॥ हलस्यकरणे चापिव्यादिष्टाः सर्वशिल्पिनः ॥ यथोक्तं च नृप
श्रेष्ठ कृतं सर्वं यथाक्रमं ॥ २५ ॥ इति श्रीम० आरण्यके पर्वणि घोषयात्राप० दुर्योधनयज्ञसमारंभे पंचपंचाशदधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २५५ ॥ ॥ ७३ ॥
क्यमित्येतदुदाहृतं तथा च वक्ष्यति हतेषु युधिपार्थेषु राजसूये तथात्वया आहृते हं नरश्रेष्ठत्वांसंभाजयिता पुनरिति ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ कृतं घटितं अलंकारादिरूपं अकृतमन्यत् ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥
॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ व्यापारस्थान् शिल्पिनः ॥ २४ ॥ २५ ॥ इत्यार० नै० भा० पंचपंचाशदधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २५५ ॥ ॥ ७३ ॥